

Sygn. akt I C 796/15

Dnia 12 października 2018 roku

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Maria Tokarz

Protokolant: Daria Burny

po rozpoznaniu na rozprawie

w dniu 28 września 2018 roku w N.

sprawy z powództwa K. S.

przeciwko Gminie K.

o zapłatę, rentę, ustalenie

I. Zasądza od strony pozwanej Gminy K. na rzecz powoda K. S. kwotę 423.704 zł (czterysta dwadzieścia trzy tysiące siedemset cztery złote) wraz z odsetkami ustawowymi od kwoty 400.000 zł (czterysta tysięcy złotych) od dnia 5.04.2016 roku do dnia zapłaty i odsetkami ustawowymi za zwłokę od kwoty 23.704 zł (dwadzieścia trzy tysiące siedemset cztery złote) od dnia 5.04.2016 roku do dnia zapłaty.

II. Zasądza od strony pozwanej Gminy K. na rzecz powoda K. S. kwotę 17 176 złotych (siedemnaście tysięcy sto siedemdziesiąt sześć złotych) z tytułu skapitalizowanej renty za okres od dnia 12 marca 2014r. do 4 kwietnia 2016r. z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 5 kwietnia 2016r. do dnia zapłaty.

III. Zasądza od strony pozwanej Gminy K. na rzecz powoda K. S. rentę w kwocie 700 zł miesięcznie począwszy od dnia 5 kwietnia 2016r. płatną do dnia 10- tego każdego miesiąca wraz z odsetkami ustawowymi w razie opóźnienia w zapłacie.

IV. W pozostałym zakresie powództwo oddala.

V. Zasądza od strony pozwanej Gminy K. na rzecz powoda K. S. kwotę 5688 zł z tytułu zwrotu kosztów postępowania.

VI. Nakazuje ściągnąć od strony pozwanej Gminy K. na rzecz Skarbu Państwa-kasy Sądu Okręgowego w Nowym Sączu- kwotę 27.787 zł z tytułu kosztów postępowania.

VII. Pozostałe koszty między stronami wzajemnie znosi.

SSO Maria Tokarz

Sygn. akt I C 796/15

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 12.10.2018 roku

Pozwem inicjującym przedmiotowe postępowanie powód K. S. domagał się zasądzenia od pozwanej Gminy K. kwoty 500.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 22.12.2014 roku do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia, miesięcznej renty w wysokości 1000 zł płatnej od dnia 9.09.2013 roku do 10 dnia każdego miesiąca wraz z odsetkami ustawowymi w razie opóźnienia w spłacie, kwoty 1214,03 zł z ustawowymi odsetkami za zwłokę od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem kosztów leczenia, kwoty 23.320 zł wraz z ustawowymi odsetkami za zwłokę od dnia

wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem kosztów opieki osób trzecich, ustalenia odpowiedzialności strony pozwanej na przyszłość za skutki wypadku z dnia 9.09.2013 roku oraz zasądzenia od pozwanej na jego rzecz kosztów zastępstwa adwokackiego z opłatą skarbową od pełnomocnictwa (k.1-5).

Motywuując pozew powód podniósł, że w dniu 09 września 2013 r. jako osadzony w ZK, uległ wypadkowi przy wykonywaniu prac fizycznych przy drodze gminnej na podstawie umowy nr (...) zawartej pomiędzy Zakładem Karnym w N. a Urzędem Gminy K.. W dniu wypadku 9.09.2013 r. po przewiezieniu z ZK został przekazany pod nadzór, koordynację i organizację pracy pracownikowi Gminy zatrudnionemu jako brygadzysta -konserwator dróg A. K. (1). To ten pracownik Gminy polecił powodowi i innemu pracownikowi, by wszedł na skrzynię samochodu ciężarowego załadowanego masą ziemno-skalną, a dodatkowo niewłaściwie zorganizował pracę na niebezpiecznym odcinku drogi, zlecając rozładunek masy skalno-ziemnej z góry do dołu, czym naraził na niebezpieczeństwo utraty życia powoda, doprowadzając w efekcie do tego, że gdy pojazd cofnął się powód wypadł ze skrzyni ładunkowej i został przysypany masą skalną, znajdującą się na samochodzie ciężarowym i doznał szeregu ciężkich obrażeń ciała. Oznacza, to, iż wina za zaistnienie przedmiotowego zdarzenia z dnia 9.09.2013 r. leży po stronie pozwanej Gminy K., która zatrudniała swoich pracowników przy modernizacji drogi. Powód wskazał na swój długi i powikłany pobyt w różnych oddziałach Szpitala (...) w K. oraz skutki powypadkowe w postaci zaburzeń o charakterze psychopatycznym, utratę słuchu oraz konieczność dalszego leczenia specjalistycznego w różnych poradniach: neurochirurgicznej, chirurgicznej, chirurgii szczękowo-twarzowej, chirurgii urazowo-ortopedycznej, laryngologicznej, otolaryngologicznej i okulistycznej. Powód powołał się też na daty kolejnych pobytów szpitalnych wynikających z konieczności zeszczenia szpary powiekowej oka lewego, z powodu niedowładu nerwu twarzowego po stronie lewej, z powodu operacji ucha lewego i odbarczania nerwu twarzowego lewego, z powodu niedowładu nerwów po stronie prawej i lewej. Powód zaznaczył, że nadal kontynuuje leczenie w poradniach specjalistycznych. Był też hospitalizowany z powodu zaburzeń zachowania i emocji. Od czasu wypadku ujawniły się u niego patologiczne i ogromne zmiany w mózgu. Lekarze zdiagnozowali, że nie działają na powoda żadne leki i obecnie może on przyjmować tylko witaminy. Powód wyeksponował, że od dnia wypadku przez wiele tygodni przebywał w szpitalu pod stałą kontrolą lekarzy. Doznane urazy były przyczyną wręcz niewyobraźalnego cierpienia. Kilkunastodniowy stan śpiączki wpłynął negatywnie na jego funkcje życiowe i neurologiczne, zaś doznane liczne i ciężkie obrażenia uniemożliwiają mu samodzielne funkcjonowanie. Powód podał, że jest zdany na pomoc lekarzy, pielęgniarek oraz osób najbliższych. Z powodu długotrwałego pozostawiania w pozycji leżącej na plecach podczas hospitalizacji powstały u niego odleżyny o średnicy ok. 15-20 cm, co było przyczyną dodatkowego cierpienia. Powód wskazał, że nie powrócił do chwili obecnej do zdrowia i nigdy nie powróci do stanu zdrowia sprzed wypadku. Cały czas cierpi na obustronny niedosłuch, ma problemy z poruszaniem się, liczne złamania jeszcze niezrośnięte i bolesne odleżyny, które wymagają specjalnej pielęgnacji. Po wypadku wymagał całodobowej opieki, nawet przy toalecie, ubieraniu się, pielęgnacji urażonych części ciała oraz odleżyn, w podawaniu posiłków, w dowożeniu do placówek medycznych. Po wypadku przez bardzo długi czas w związku z niedomykalnością powieki i możliwością wysuszenia gałki nosił na oku specjalny cylinder. Mimo upływu dwóch lat od wypadku powód nadal wymaga opieki i pomocy w wymiarze ok. 3 godzin dziennie, a opiekuje się nim matka i siostra. Powód podał, że jest obecnie dodatkowo w tragicznej kondycji psychicznej. Zdaje sobie świadomość ze swojego ciężkiego stanu oraz złych rokowań. Cierpi na silne stany depresyjne spowodowane niezwykle trudną sytuacją, w jakiej się znalazł. Ponadto powód ma świadomość, że stał się obecnie kaleką uzależnioną od pomocy osób trzecich mimo, że ma dopiero 43 lata. Zdaniem powoda żadna suma pieniężna nie jest w stanie ani cofnąć czasu, ani uczynić niebyłymi wszystkich cierpień fizycznych i psychicznych, może jednak sprawić, iż powstałe na skutek nieszczęśliwego zdarzenia potrzeby zostaną zaspokojone. Zadośćuczynienie, o jakie wnosi ze względu na swój jednorazowy charakter, ma uwzględniać szkodę niematerialną, jaka powstała w czasie zdarzenia - jak i mieć na względzie ogół krzywd doznanych przez niego. Niewątpliwie jest ono także adekwatne do jego przeżyć i doznań, bowiem obejmuje zarówno jego krzywdę fizyczną, jak i ułomność oraz jego doznania psychiczne. Powód podał, że domaga się też renty z tytułu zwiększonych potrzeb na podstawie art. 444 par 2 KC, a to z uwagi na fakt całkowitej utraty zdolności do pracy zarobkowej, zwiększenia się potrzeb, przy jednoczesnym zmniejszaniu się widoków powodzenia na przyszłość. Powód uznaje za bezsporne to, że zwiększyły się jego potrzeby, przy czym nie musi wykazywać zaspokajania potrzeb i istniejących w tym względzie wydatków. Zdaniem powoda jego stan po wypadku generuje nowe potrzeby i związane z tym wydatki, jakich nie ponosił, przed jego zaistnieniem, a są to wydatki związane z koniecznością dojazdów do placówek medycznych (opłaty za paliwo, opłaty parkingowe),

wydatki na zakup leków, dodatkowe konsultacje medyczne, niezbędne badania specjalistyczne, koszty rehabilitacji na basenie. Powód żądał również zwrotu kosztów leczenia w kwocie 1214,03 zł oraz zwrotu kosztów opieki osób trzecich w kwocie 23 320 zł na podstawie art. 444 par 1 KC. Powód podał, że poniósł szereg wydatków na leczenie tytułem zakupu lekarstw oraz wizyt lekarskich, które są udokumentowane fakturami vat. W przedmiocie kosztów opieki powód podniósł, że wymagał w związku z rozległymi odniesionymi obrażeniami opieki osób trzecich przez pierwsze 2 miesiące od wyjścia ze szpitala po 10 h dziennie, (tj od 1.01.2013 r. do 31.12.2013 r. przez 61 dni * 10* 10zł =6100 zł), przez kolejne 3 miesiące wymagał opieki osób trzecich przez 8 h dziennie (styczeń – marzec 2014 r., z wyjątkiem pobytu w szpitalu od dnia 15.01 do 4.02,2014 r., tj. 68 dni x 8h x 10 zł =5440 zł), od kwietnia 2014 r. do 25 sierpnia 2014 r. wymagał opieki 6h dziennie(146 dni x 6h x10 zł =8760 zł, a po wyjściu ze szpitala w dniu 19 września 2014 r. siostry i matka opiekowały się nim do końca grudnia 2014 r. przez 5 h dziennie (102 x 5h x 10 zł =5100 zł). Od stycznia 2015 r. do chwili obecnej powód wymaga 3h dziennie pomocy osób trzecich m.in. przy zmianie opatrunków.(112dni x3h x 10 zł=3360 zł). Określając stawkę godzinową powód wziął pod uwagę datę sprawowania opieki, obowiązującą w tym czasie stawkę minimalnego wynagrodzenia w sektorze opieki zdrowotnej i pomocy społecznej, zgodnie z danymi statystycznymi Głównego Urzędu Statystycznego oraz stawki godzinowe usług opiekuńczych obowiązujących w ośrodkach pomocy społecznej w regionie, jak też orzecznictwo sądowe. Odnośnie terminu naliczenia odsetek powód podał, że wezwał pozwanego do zapłaty zadośćuczynienia pismem z dnia 12.12.2014 r. wskazując 7 dniowy termin zapłaty. Data początkowa naliczania odsetek od kwoty zadośćuczynienia jest uzasadniona z uwagi na fakt, że dnia 22.12.2014 r. r. minęło 10 dni od dnia wysłania listu poleconego do pozwanej. Powód podał też, że posiada interes prawny w ustaleniu odpowiedzialności pozwanej na przyszłość. Ustalenie odpowiedzialności na przyszłość uchroni go w przyszłości od ewentualnego osobnego procesu i pozwoli na wyeliminowanie lub przynajmniej złagodzenie trudności dowodowych mogących wystąpić w kolejnej sprawie odszkodowawczej ze względu na upływ czasu pomiędzy wystąpieniem zdarzenia szkodzącego a dochodzeniem naprawienia szkody.

W odpowiedzi na pozew (k. 114-115) strona pozwana Gmina K. wniosła o oddalenie powództwa, uznając brak podstaw prawnych do swojej odpowiedzialności w tej sprawie.

Według strony pozwanej powód nie wykazał przesłanek jej odpowiedzialności odszkodowawczej. Powód nie udowodnił zwinionego działania funkcjonariuszy pozwanej Gminy oraz związku przyczynowego między takim działaniem a szkodą.

Pismem z dnia 7.10.2015 roku (k.137-138) pozwana Gmina w oparciu o art. 184 par 1 KPC wniosła o wezwanie do udziału w sprawie w charakterze pozwanego (...) SA, który ubezpieczał w chwili zdarzenia samochód ciężarowy nr rej (...) prowadzony przez J. Ś., który został oskarżony w postępowaniu karnym II K 738/14 o nieprawidłowe kierowanie pojazdem i błędną taktykę kierowania przy dowożeniu mas kamieni i ziemi, wskutek czego pojazd wywrócił się, zjeżdżając z jezdni, a materiał przyspał powoda. Pozwana wniosła też o zawieszenie postępowania. Postanowieniem wydanym na rozprawie w dniu 18.01.2016 roku (k. 161/2) tut. Sąd oddalił wnioski strony pozwanej o zawieszenie postępowania i wezwanie do udziału w sprawie w charakterze pozwanego C. V. (...).

Pismem z dnia 15.01.2016 roku (k. 142) powód rozszerzył żądanie pozwu, wniósł o zasądzenie od strony pozwanej na jego rzecz kwoty 500.000 zł zadośćuczynienia wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 22.12.2014 roku do dnia zapłaty, miesięcznej renty w wysokości 1000 zł płatnej od dnia 9.09.2013 roku do 10 dnia każdego miesiąca wraz z odsetkami ustawowymi w razie opóźnienia w spłacie, kwoty 1388,28 zł z ustawowymi odsetkami za zwłokę od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem kosztów leczenia, kwoty 23.320 zł wraz z ustawowymi odsetkami za zwłokę od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem kosztów opieki osób trzecich, kwoty 66,83 zł za ksero dokumentacji medycznej, ustalenia odpowiedzialności strony pozwanej na przyszłość za skutki wypadku z dnia 9.09.2013 roku oraz zasądzenia od pozwanej na jego rzecz kosztów zastępstwa adwokackiego z opłatą skarbową od pełnomocnictwa.

Pismem z dnia 1.02.2016 roku (k. 175-178) powód jako podstawę prawną swoich roszczeń wobec pozwanej Gminy wskazał art. 430 KC i rozszerzył żądanie pozwu o kwotę 12.513,60 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 1.02.2016 roku do dnia zapłaty tytułem dojazdów bliskich w celu odwiedzin powoda w szpitalach oraz na konsultacje lekarskie. Sprecyzował też, że domaga się za koszty ksera dokumentacji medycznej kwoty 75,23

zł. Powód podał że koszty dojazdów tymczasowo pokryła jego siostra B. S. (1), której samochód był wykorzystywany do tych podróży. Powód zobowiązał się do zwrotu siostrze kosztów przejazdu. Powód wyszczególniając konkretne przejazdy podał, że przebył łącznie odległość 14.972 km, co po przeliczeniu przez stawkę 0,8358 zł/h dało 12.513,60 zł. Przyjęta stawka uwzględnia zużycie paliwa i amortyzację. Powód podniósł, że zatrudnianie przez Gminę K. na zasadzie umowy o pracę swoich pracowników należy do sfery dominium (o charakterze niewładczym), a nie imperium. W związku z powyższym przy odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanego względem powoda zastosowanie znajdują przepisy kodeksu cywilnego. Odpowiedzialność zwierzchnika za podwładnego uregulowana w art. 430 KC. Jest to odpowiedzialność na zasadzie ryzyka. Może ona wchodzić w grę, jeżeli szkoda została wyrządzona osobie trzeciej przez podwładnego i nastąpiło to z winy podwładnego, przy wykonywaniu przez niego powierzonej mu czynności. Poza tym konieczne jest wykazanie związku przyczynowego między zachowaniem podwładnego a szkodą. W przedmiotowym stanie faktycznym A. K. (1) był zatrudniony przez Urząd Gminy K. w ramach umowy o pracę na stanowisku pracownik fizyczny - konserwator dróg. Stosunek pracy z mocy prawa przewiduje kierownictwo oraz zwierzchnictwo pracodawcy nad pracownikiem, który ma obowiązek stosowania się do wskazówek swojego pracodawcy. Potwierdza to pismo Urzędu Gminy K. z dnia 16.10.2013 r. wraz z zakresem czynności dla A. K. (1). Z pismem tego wynika, że pozwana powierzyła czynności swojemu pracownikowi A. K. (1) co do nadzoru nad skazanymi przy organizacji pracy dotyczącej wykonywania prac ziemnych. Ponadto z par 7 ust 1 umowy z dnia 12.08.2013 r. zawartej pomiędzy Zakładem Karnym w N. a Urzędem Gminy K. wynika, że Urząd zobowiązuje się wyznaczyć osoby cywilne, które zostaną przeszkolone do nadzoru nad skazanymi oraz współpracy z Zakładem Karnym w N.. A. K. (1) mimo, że był zatrudniony jako konserwator dróg przez pozwaną, nie był na dzień wypadku przeszkolony przez Zakład Karny w N. do nadzoru na osobami osadzonymi, a mimo to zostały mu faktycznie powierzone czynności dotyczące nadzoru nad skazanymi. Takie przeszkolenie na dzień wypadku powoda w dniu 9.09.2013 r. posiadali inni pracownicy pozwanej Gminy K., tj. P. J. (1) i Pani B. S. (2). A. K. (1) został przeszkolony przez Zakład Karny w N. dopiero w dniu 14.11.2013 r. Oznacza to, że Gmina K. powierzając określone czynności swojemu pracownikowi A. K. (1) dopuściła się rażącego niedbalstwa. Zdaniem powoda bezspornie doszło do umyślnego i zawinionego wyrządzenia mu szkody, gdyż A. K. (1) w trakcie pracy polecił mu, by wszedł na skrzynię samochodu ciężarowego załadowanego masą ziemno-skalną, a dodatkowo niewłaściwie zorganizował pracę na niebezpiecznym odcinku drogi, zlecając rozładunek masy skalno-ziemnej z góry do dołu. Tym naraził go na niebezpieczeństwo utraty życia. Powód jako osoba odbywająca karę w Zakładzie Karnym w N. był osobą trzecią w stosunku do pozwanej. Z pozwaną nie łączył powoda żaden stosunek, gdyż podstawą wykonywania pracy przez powoda była umowa zawarta pomiędzy Urzędem Gminy K. a Zakładem Karnym w N. z dnia 12.08.2013 r.

Pismem z dnia 24.02.2016 roku (k. 224-225) powód sprecyzował żądanie, domagając się ostatecznie: kwoty 500.000 zł zadośćuczynienia wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 22.12.2014 roku do dnia zapłaty, miesięcznej renty w wysokości 1000 zł płatnej od dnia 9.09.2013 roku do 10 dnia każdego miesiąca wraz z odsetkami ustawowymi w razie opóźnienia w spłacie, kwoty 1214,03 zł z ustawowymi odsetkami za zwłokę od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem kosztów leczenia, kwoty 174,25 zł z ustawowymi odsetkami za zwłokę od dnia 1.02.2016 roku do dnia zapłaty tytułem kosztów leczenia, kwoty 150 zł z ustawowymi odsetkami za zwłokę od dnia 24.02.2016 roku do dnia zapłaty tytułem kosztów leczenia, kwoty 12.513,60 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 1.02.2016 roku do dnia zapłaty tytułem dojazdów bliskich w celu odwiedzin powoda w szpitalach oraz na konsultacje lekarskie, kwoty 818,25 zł z ustawowymi odsetkami za zwłokę od dnia 24.02.2016 roku do dnia zapłaty tytułem kosztów dojazdów, kwoty 23.320 zł wraz z ustawowymi odsetkami za zwłokę od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem kosztów opieki osób trzecich, kwoty 129,58 zł za ksero dokumentacji medycznej, ustalenia odpowiedzialności strony pozwanej na przyszłość za skutki wypadku z dnia 9.09.2013 roku oraz zasądzenia od pozwanej na jego rzecz kosztów zastępstwa adwokackiego z opłatą skarbową od pełnomocnictwa.

Pismem z dnia 29.02.2016 roku (k. 254-255) strona pozwana podtrzymała stanowisko co do oddalenia powództwa w całości. Pozwana upierała się przy wezwaniu do sprawy w charakterze pozwanego towarzystwa ubezpieczeniowego, które ubezpieczało samochód ciężarowy, biorący udział w wypadku. Jej zdaniem zeznania powoda dotyczące tego, że na polecenie kierowcy samochodu wsiadł na skrzynię ładunkową pojazdu oraz dotyczące tego, że to ten kierowca decydował o tym w jaki sposób dokonać rozładunku i wykonać prace przy utwardzaniu poboczy świadczą o zasadności wniosku złożonego w trybie art. 194 par 1 lub 3 KPC. Strona pozwana podniosła też, że A. K. nie był i nie jest

pracownikiem Gminy K. a był pracownikiem Urzędu Gminy K.. Pracodawcą A.K. jest Urząd Gminy i w sytuacji gdyby ktokolwiek miał odpowiadać za jego działania to musiałby być nim pracodawca w rozumieniu przepisów KP. Przywołany przepis art. 430 KC nie ma w tej sprawie zastosowania. Strona pozwana zaznaczyła, że postępowanie karne ustali kwestię zawinienia w powstaniu szkody powoda. Uznanie w wyroku karnym winy kierowcy samochodu spowoduje, że odszkodowanie należne powodowi powinien on otrzymać od towarzystwa ubezpieczeniowego.

Na rozprawie w dniu 27.06.2018 roku (k. 485) strona pozwana podtrzymała wniosek o wezwanie do udziału w sprawie Towarzystwa (...) na podstawie art. 194 par KPC, jako ubezpieczyciela kierowcy. Pozwana wniosła też o wezwanie do sprawy w charakterze pozwanego A. K. (1) jako solidarnie odpowiedzialnego. Jej zdaniem po stronie pozwanych zachodzi współuczestnictwo konieczne. Postanowieniem z dnia 27.06.2018 roku (k.487) Sąd oddalił wniosek pozwanej o wezwanie do udziału w sprawie w charakterze pozwanych (...)K..

Na wniosek strony pozwanej Sąd zawiadomił o toczącym się procesie Towarzystwo (...), pouczając o możliwości wstąpienia do sprawy w charakterze interwenienta ubocznego, aż do zamknięcia sprawy w sądzie drugiej instancji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 12.08.2013 roku Zakład Karny w N. i Urząd Gminy K. działający przez Wójta Gminy zawarły umowę nr (...). W ramach tej umowy skazani zostali zatrudnieni przez Urząd Gminy przy wykonywaniu zadań nieodpłatnie (par 2 ust 1). Skazani byli zatrudnieni w systemie jednoczłonowym bez konwojenta od poniedziałku do piątku w godz 5.30-17.00 pod nadzorem osoby cywilnej urzędu odpowiednio przeszkolonej przez ZK (par 4 ust 1). Urząd zapewniał nadzór nad osadzonymi zatrudnionymi w drodze z ZK do miejsca pracy i z powrotem (par 5 ust 1). Urząd zobowiązał się do zapewnienia skazanemu warunków pracy zgodnych z obowiązującymi przepisami bhp. Przed przystąpieniem skazanego do pracy Urząd zobowiązał się przeszkolić go w zakresie bhp, przeprowadzić szkolenie wstępne ogólne i na stanowisku. Skazany bez uprzedniego przeszkolenia nie mógł być dopuszczony do pracy (par 6 ust 4-6). Urząd zobowiązał się do wyznaczenia osób cywilnych odpowiedzialnych za nadzór nad pracą skazanych oraz współpracy w tym zakresie z przedstawicielem ZK(par 7 ust 1). Skazani powinni byli zostać zatrudnieni na wydzielanych i wyznaczonych odcinkach robót pod bezpośrednim nadzorem osób cywilnych (par 7 ust 2). W razie wystąpienia wypadku przy pracy skazanego Urząd zobowiązał się do postępowania zgodnie z ogólnie obowiązującymi przepisami prawa w sprawie wypadków przy pracy, a w szczególności: niezwłocznego powiadomienia o zaistniałym wypadku Dyrektora ZK, przeprowadzenia postępowania powypadkowego w obecności przedstawiciela ZK wyznaczonego przez Dyrektora, przeprowadzenia postępowania odszkodowawczego przed towarzystwem ubezpieczeniowym, z którym podpisano polisę ubezpieczeniową (par 8).

(dowód: umowa nr (...) k. 16-17, częściowo zeznania przedstawiciela pozwanej Gminy-wójta L. S. k. 486 o:25:04)

Powód K. S. był osadzony w Zakładzie Karnym w N.. Odbywał karę pozbawienia wolności w do 12 marca 2014r, kiedy to uprawomocniło się postanowienie Sądu Okręgowego w K.o sygn. Kow. 2599/13 o warunkowym przedterminowym zwolnieniu. W przeszłości był czterokrotnie zatrzymywany za prowadzenie roweru pod wpływem alkoholu. Z tego powodu był 4 razy w zakładzie karnym.

Powód zgłosił się do wykonywania prac w ramach umowy łączącej ZK z Urzędem Gminy K.. Posiadał pozytywną opinię lekarską z dnia 31.08.2013 roku do podjęcia pracy jako pracownik fizyczny. Został oddelegowany do prac fizycznych przy drodze gminnej. Zanim przystąpił do pracy został w dniu 2.09.2013 roku przeszkolony w zakresie przepisów bhp i w zakresie instruktażu stanowiskowego przy obsypywaniu poboczy drogowych m.in. przez pracowników Urzędu Gminy K. B. S. (2) i P. J. (1). Pracownicy Urzędu Gminy K. B. S. (2) i P. J. (1) zostali w dniu 19.08.2013 r. odpowiednio przeszkoleni do nadzoru nad pracownikami Zakładu Karnego, a następnie podpisali stosowne instrukcje, w których zobowiązali się do stałego i bezpośredniego nadzoru nad zatrudnionymi skazanymi.

(dowód: karta szkolenia wstępnego k. 18, wniosek powoda o zatrudnienie w ZK k. 19, zaświadczenie lekarskie k. 108 i k. 184, opinia biegłego psychiatry k. 405, dokumenty w aktach II K 738/14, postanowienie SO w Kielcach kk506,507)

Wykonywane przez powoda prace polegały na modernizacji pobocza betonowej drogi w miejscowości M. z użyciem masy ziemno-skalnej dostarczanej samochodem ciężarowym marki M. o nr rej. (...). W dniu 09 września 2013 r. około godziny 12:20 w miejscowości M., Gmina K., doszło do zdarzenia w wyniku którego poszkodowanym został powód K. S., liczący wówczas 41 lat.

W dniu 9.09.2013 r. pracownik pozwanej B. S. (2) po odebraniu powoda z ZK przekazała go pod nadzór, koordynację i organizację pracy innemu pracownikowi Gminy zatrudnionemu na umowę o pracę jako brygadzysta -konserwator dróg A. K. (1), który pracował w terenie. W dniu zdarzenia A.K. nie był przeszkolony do nadzoru nad pracownikami z ZK. Odpowiednią instrukcję podpisał dopiero w dniu 14.11.2013 roku.

A. K. (1) polecił powodowi i innemu pracownikowi, by weszli na skrzynię samochodu ciężarowego załadowanego masą ziemno-skalną i by spychali tą ziemię ze skrzyni samochodu. Podczas przemieszczania się samochodu ciężarowego wzdłuż pobocza powód według zaleceń nadzorującego pracownika pozwanej Gminy siedział na skrzyni samochodu ciężarowego. A. K. (1) zlecił też rozładunek masy skalno-ziemnej z góry do dołu. Gdy pojazd cofnął się powód wypadł ze skrzyni ładunkowej i został przysypany masą skalną znajdującą się na samochodzie ciężarowym.

Powód nie był pracownikiem pozwanej Gminy. Po wypadku powoda pozwana Gmina przeprowadziła postępowanie dotyczące wyjaśnienia przyczyn wypadku przy pracy zgodnie z przepisami KP.

(dowód: zeznania powoda k. 162 0:35:18, pismo pozwanej z dnia 16.10.2013 roku k. 179, zakres czynności A. K. k. 180, instrukcje dla P. J., A.K. i B. S. k. 181-183, częściowo zeznania przedstawiciela pozwanej Gminy-wójta L. S. k. 486 0:25:04)

Przeciwko A. K. (1) toczyło się postępowanie karne przed Sądem Rejonowym w Nowym Sączu, Wydział II Karny, sygn. akt II K 738/14. Wyrokiem Sądu Rejonowego w Nowym Sączu II Wydziału Karnego z dnia 5.04.2016 roku A. K. (1) został uznany winnego m.in. tego, że w dniu 09.09.2013r. w miejscowości M., rejonu (...) będąc brygadzystą i osobą nadzorującą prace ziemne wykonywane na rzecz Urzędu Gminy w Korzennej polegające na obsypywaniu pobocza betonowego drogi z użyciem masy ziemno – skalnej i z tego tytułu będąc odpowiedzialnym za przestrzeganie przez podległych mu pracowników i innych osób wykonujących te prace przepisów oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, nadzorując prace ziemne wykonywane na rzecz Urzędu Gminy w Korzennej polegające na obsypywaniu pobocza betonowego drogi z użyciem masy ziemno – skalnej umyślnie nie dopełnił swoich obowiązków i polecił pracownikowi J. S. oraz powierzonemu jego nadzorowi i poleceniom skierowanemu do wykonania prac skazanemu- K. S. aby weszli na skrzynię ładunkową samochodu ciężarowego marki M. w trakcie ruchu pojazdu, który był załadowany masą ziemno – skalną, a ponadto w niewłaściwy sposób zorganizował pracę na niebezpiecznym odcinku drogi w ten sposób, że zezwolił na rozładunek masy skalno – ziemnej z góry do dołu czym naraził wymienionych na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, doprowadzając nieumyślnie do tego, że gdy pojazd cofnął się i obsunął się w kierunku zarośli, wymienieni wypadli ze skrzyni ładunkowej i K. S. został przysypany wymienioną masą w wyniku czego odniósł poważne obrażenia ciała które spowodowały ciężką chorobę realnie zagrażającą życiu w rozumieniu art. 156 par1 pkt 2 kk. Za przestępstwo z art. 160 par 2 kk w zw. z art. 156 par 1 pkt 2 kk i art. 156 par 2 kk i art. 220 par 1 kk w zw. z art. 157 par 2 i 3 kk w zw. z art. 11 par 2 kk, na mocy art. 160 par 2 kk przy zastosowaniu art. 11 par 3 kk wymierzono mu karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na trzyletni okres próby.

Tym samym wyrokiem J. Ś. uznano za winnego tego, że dniu 09.09.2013r. w miejscowości M., rejonu (...) kierując samochodem ciężarowym marki M. o nr rej. (...) naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że przewoził osoby na skrzyni ładunkowej pojazdu wraz z materiałem skalno – ziemnym, mimo, iż skrzynia ładunkowa nie była przystosowana do przewozu osób, ponadto nie zachował szczególnej ostrożności i podjął sprzeczną z techniką i taktyką kierowania decyzję o przewożeniu pełnego ładunku pod strome wzniesienie, w wyniku czego gdy lewe koło pojazdu zjechało na pobocze drogi, podjął kilkakrotną próbę pokonania łuku drogi tracąc kontrolę nad pojazdem i doprowadzając do niekontrolowanego zjechania samochodu w zarośla i przewrócenia pojazdu co spowodowało wypadnięcie K. S. ze skrzyni ładunkowej, w wyniku czego został on przysypany masą skalno – ziemną, odnosząc

ciężkie ciała, które spowodowały ciężką chorobę realnie zagrażającą życiu w rozumieniu art. 156 par 1 pkt 2 kk. Za przestępstwo z art. 177 par 2 kk wymierzono mu karę 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na trzyletni okres próby.

A. K. (1) nie składał odwołania od tego wyroku.

(dowód: opinia sądowo-lekarska ds. L.dz.- (...) k. 91, kserokopia wyroku karnego k. 278-280, wyrok SO w Nowym Sączu z dnia 29.09.2016 roku do sygn. II Ka 364/16 k. 328, dokumenty w aktach II K 738/14)

Bezpośrednio po wypadku nieprzytomnego powoda przetransportowano transportem lotniczym do (...) Szpitala (...) w K. przy ul. (...). Wstępne rozpoznanie ujawniło uraz wielonarządowy, uraz głowy, klatki piersiowej, odmę opłucnową po stronie prawej, rozległe podbiegnięcia krwawe w górnej części pleców, oderwanie prawej małżowiny usznej z przewodem słuchowym, wyciek treści podbarwionej krwią. Po dalszej diagnozie rozpoznano u powoda: złamanie rusztowania kostnego klatki piersiowej, ostrą niewydolność oddechową, wielokrotne złamania kości czaszki i twarzoczaszki, złamanie talerza łopatki po stronie prawej, złamanie żeber po stronie lewej – 1 i 2, po stronie prawej złamanie żeber 2 i 3 w odcinkach przykręgosłupowych, złamania żeber 4-11, złamanie wyrostków kolczastych trzonów kręgów Th 7, 8 i 9, rozejście wzdłuż szwu piramidy kości skroniowej prawej, rozkawałkowanie szczytu piramidy kości skroniowej po stronie prawej z dochodzeniem szczelin złamania do kanału tt sztywnej wewnętrznej, złamanie ściany tylnej i dolnej zatoki klinowej prawej, złamanie przyśrodkowej ściany prawego oczodołu w części tylnej, złamanie stropów obu stawów skroniowo-żuchwowych, wielołamowe złamanie kości nosa.

Z urazem powierzchniowym powłok głowy w dniu 9.09.2013 powód trafił na Oddział Intensywnej Terapii. Był zaintubowany, sztucznie wentylowany, w śpiączce. Zastosowano leczenie w postaci drenażu prawej jamy opłucnowej, antybiotyki i inne zabiegi. Z powodu pozostawania w śpiączce i mechanicznej intubacji niosącej ryzyko, zdecydowano o wykonaniu tracheostomii. Zabieg wykonano w dniu 25.09.2013 r. Dwa dni później podjęto się wybudzenia powoda ze śpiączki. W dniu 05.10.2013 r. powód został odłączony od respiratora, podjął samodzielne oddychanie. W trakcie pobytu na oddziale powód był kilkukrotnie konsultowany m.in. przez neurochirurga, laryngologa, okulistę i chirurga szczękowo-twarzowego, internistę. Powód cały czas był rehabilitowany fizykalnie i oddechowo. Zaopatrzone mu ranę ucha prawego.

W dniu 9.10.2013 r. po uzyskaniu poprawy stanu ogólnego powód został przeniesiony na Oddział (...) Ogólnej i Obrażeń Ciała Szpitala (...), gdzie przebywał do dnia 31.10.2013 r. z rozległymi obrażeniami ciała. Tam kontynuowano jego leczenie poprzez kolejne konsultacje laryngologiczne, internistyczne, okulistyczne, psychiatryczne. Powoda stopniowo usprawniano. Dopiero w dniu 30.10.2013 r. została powodowi usunięta rurka tracheotomijna. Powód karmiony był przez sondę, miał założony cewnik. U powoda ujawniły się silne zaburzenia o charakterze psychotycznym (był niespokojny, wstawał z łóżka, podjął próbę wyciągnięcia sobie sondy i cewnika), dlatego psychiatra zalecił unieruchomienie powoda w łóżku pasami bezpieczeństwa i podawane mu leków w stanie silnego wzburzenia. W wyniku wypadku powód stracił słuch obustronnie, nie mógł samodzielnie jeść. Na plecach w okolicy krzyżowo-pośladkowej wystąpiła u niego rozległa odleżyna, inne odleżyny pojawiły się też w okolicy potylicznej głowy i piety lewej, które leczono zmianami opatrunków. Stan powoda poprawił się, poruszał się samodzielnie, w stanie ogólnym dobrym został wypisany do domu. Przy wypisie ze szpitala powód otrzymał skierowania do dalszego leczenia w poradni: neurochirurgicznej, chirurgicznej, chirurgii szczękowo-twarzowej, chirurgii urazowo-ortopedycznej, laryngologicznej, otolaryngologicznej i okulistycznej, a także skierowanie do szpitala (...) w K. na Oddział Kliniczny Okulistyki na dzień 5.12.2013 r. celem zeszywania szpary powiekowej oka lewego.

(dowód: dokumentacja medyczna k. 20-58, zdjęcia k. 120-126)

W dniu 4.12.2013 roku powód przeszedł w Klinice (...) w K. szycie szpary powiekowej oka lewego.

(dowód: dokumentacja medyczna k. 77-79 i k. 193-194)

Kolejna hospitalizacja powoda miała miejsce od dnia 15.01.2014 r. do dnia 4.02.2014 r. z powodu niedowładu nerwu twarzowego po stronie lewej. Powód przebywał wówczas na Oddziale (...) w K., gdzie w dniu 21.01.2014 r. przeszedł operację odbarczenia korzeni nerwu twarzowego lewego. W czasie pobytu w szpitalu przeszedł również zapalenie ucha środkowego prawego, na co był leczony antybiotykami.

Z powodu niedowładu nerwów po stronie prawej i lewej powód był leczony na Oddziale (...) Szpitala w S., gdzie przebywał 25.08.2014 r. do dnia 19.09.2014 r. Celem tego leczenia była poprawa ogólnej sprawności.

W związku z zaburzeniami zachowania i emocji na podłożu organicznym powód był hospitalizowany na Oddziale Psychiatrycznym Szpitala w S. od dnia 10.01.2015 r. do dnia 6.02.2015 r. W wywiadzie odnotowano, że w przeszłości nadużywał alkoholu, obecnie pije okazjonalnie. Po urazie w wypadku stał się pobudzony, agresywny wobec najbliższych, a także groził popełnieniem samobójstwa uderzając głową o podłogę. Powoda poddano leczeniu farmakologicznemu, a przy wypisie zalecono mu leczenie w PZP i (...).

W okresie od 16.10.2015 roku do 27.10.2015 roku powód przebywał na leczeniu szpitalnym na Oddziale Otolaryngologicznym Szpitala (...) w K. w związku z leczeniem niedosłuchu mieszanego ucha prawego. W dniu 20.10.2015 roku przeszedł zabieg operacyjny.

W dniu 30.11.2015 roku w ramach oddziału chirurgii jednego dnia (...) SA powód przeszedł operację oka prawego na mięśniach zewnątrz gałkowych. Było to leczenie pourazowego porażenia nerwu odwodzącego prawego. U powoda stwierdzono też zez zbieżny obu oczu, podwójne widzenie.

(dowód: dokumentacja medyczna k. 78-85 i k. 87-89 i k. 143-144 i k. 190-192)

Powód według zaleceń kontynuował leczenie w poradni: neurochirurgicznej, chirurgicznej, chirurgii szczękowo-twarzowej, chirurgii urazowo-ortopedycznej, laryngologicznej, otolaryngologicznej i okulistycznej. Na wszystkie konsultacje powoda dowoziła siostra B. S. (4), mieszkająca w Ł. oddalonym od miejsca zamieszkania powoda o 8 km, swoim samochodem marki A. (...).2. Siostry i matka odwiedzały też powoda regularnie podczas wielomiesięcznej hospitalizacji w K..

W ambulatorium oddziału Klinicznego Okulistyki i Onkologii Okulistycznej Szpitala (...) w K. powód był w dniach: 29.10.2013 roku, 12.11.2013 roku, 14.11.2013 roku, 25.11.2013 roku, 5.12.2013, 16.12.2013 roku, 7.01.2014 roku, 30.01.2014 roku, 3.02.2014 roku, 26.02.2014 roku, 6.08.2014 roku, 20.10.2014 r. Odległość jaką pokonywał powód z siostrą, która dojeżdżała do niego z Ł. do K. i dalej do K. wynosiła w jedną stronę 152 km, w dwie strony 304 km.

Powód podejmował też prywatne leczenie okulistyczne w (...) SA w K. przy ul. (...), z powodu porażenia nerwu odwodzącego i dwojenia, gdzie był na konsultacjach w dniach: 20.10.2014 roku, 20.11.2014 roku, 7.05.2015 roku, 19.11.2015 roku,

Powód leczył się też w poradni chirurgii szczękowo-twarzowej Szpitala (...) w K. na os. (...), gdzie był w dniu 5.11.2013 roku. Odległość jaką pokonywał powód z siostrą, która dojeżdżała do niego z Ł. do K. i dalej do K. wynosiła w jedną stronę 152 km, w dwie strony 304 km.

W poradni neurochirurgicznej Szpitala (...) na ul. (...) w K. powód był w dniach: 5.11.2013 roku, 12.11.2013 roku. Odległość jaką pokonywał powód z siostrą, która dojeżdżała do niego z Ł. do K. i dalej do K. wynosiła w jedną stronę 152 km, w dwie strony 304 km.

Powód leczył się też w poradni otolaryngologicznej Szpitala (...) w K. na os. (...), gdzie był: 5.11.2013 roku.

Leczył się też w poradni otolaryngologicznej Szpitala (...) w K. przy ul. (...), gdzie był w dniach: 14.11.2014 roku, 12.12.2013 roku, 4.02.2014 roku, 11.02.2014 roku, 12.02.2014 roku, 11.03.2014 roku, 6.05.2014 roku, 21.08.2014

roku, 28.11.2014 roku, 15.05.2015 roku. Odległość jaką pokonywał powód z siostrą, która dojeżdżała do niego z Ł. do K. i dalej do K. wynosiła w jedną stronę 152 km, w dwie strony 304 km.

Powód pozostawał w leczeniu w (...) w K., gdzie zgłaszał się na wizyty w dniach: 25.11.2013 roku, 12.12.2013 roku, 6.02.2014 roku,

Powód był w dniu 11.12.2013 roku w S. w poradni otolaryngologicznej. Odległość kilometrowa w dwie strony jaką pokonał wraz z siostrą, która go odwoziła, wynosiła 108 km.

Powód podejmował też leczenie w poradni chirurgicznej szpitala Ducha Świętego w S., gdzie był: 4.11.2013 roku, 13.11.2013 roku, 21.11.2013 roku, 26.11.2013 roku, 5.12.2013 roku, 10.12.2013 roku, oddalonej od jego miejsca zamieszkania i zamieszkania siostry o 60 km w dwie strony.

Powód leczył się w (...) w S.: gdzie był: 20.11.2015 roku, 25.11.2015 roku, 11.12.2015 roku, 13.01.2016 roku.

Powód wykonywał też zalecone przez lekarzy badania. W dniu 26.11.2013 roku i w dniu 10.12.2013 roku poddał się badaniu TK w Szpitalu (...) Ducha Świętego w S., oddalonym od jego miejsca zamieszkania i zamieszkania siostry o 60 km w dwie strony

W dniach: 22.11.2013 rok, 6.12.2013 roku, 18.11.2015 roku powód wykonywał zalecone badania laboratoryjne w (...) oddziale w K. oddalonej o 22 km w dwie strony od miejsca zamieszkania powoda i jego siostry.

W okresie od 24.03.2014 roku do 7.04.2014 roku powód odbywał rehabilitację ośrodka w K..

W dniu 18.02.2016 roku powód wraz z opiekunem był na wizycie kontrolnej u okulisty w S. w K., a za dojazd autobusami zapłacił 56 zł.

Na zakup leków związanych z leczeniem powypadkowym oraz prywatne konsultacje powód wydał 1416,14 zł, w tym na porady chirurgiczne 57 zł, a na konsultacje w (...) sp. z. o.o. 450 zł.

Za kserokopie dokumentacji na potrzeby tej sprawy powód zapłacił w placówkach medycznych 129,58 zł (24,48 zł, 24,09 zł, 18,26 zł, 8,40zł, 54,25 zł).

(dowód: dokumentacja medyczna k. 59-77 i k. 86 i k. 145-153 i k. 186-189 i k. 195-202 i k. 231-251 i k. 276-277, faktury k. 93-103 i k. 154-157 i k. 207 i k. 228-229 i k. 276-277 i k. 291-293, częściowo zeznania powoda k. 162 0:35:18, zeznania świadka S. S. k. 163 1:15:56, zeznania świadka B. S. (4) k. 163 1;45:05, zeznania świadka E. Ś. k. 163-164 1:56:23, zaświadczenie o odbytych rehabilitacjach k. 185, rachunki i faktury za paliwo k. 209, bilety k. 226-227)

Orzeczeniem (...) ds. Orzekania o Niepełnosprawności z dnia 5.02.2014 roku wobec powoda zostało wydane orzeczenie o niepełnosprawności, na mocy, którego został uznany na stałe za osobę niepełnosprawną w stopniu znacznym z powodu zaburzenia mowy, głosu, choroby słuchu, narządu wzroku, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego, układu endokrynologicznego . Powód został uznany osobą niezdolną do pracy, wymagającą zaopatrzenia w środki ortopedyczne, wymagającą usług opiekuńczych, terapeutycznych, rehabilitacyjnych, wymagającą stałej opieki w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji.

(dowód: orzeczenie o stopniu niepełnosprawności z dnia 5.02.2014 r. k. 104 i k. 445, ustana opinia uzupełniająca biegłej ds. pielęgniarstwa k. 464 0:2:13)

Po zakończeniu leczenia szpitalnego powód trafił do domu rodzinnego. Opiekowały się nim matka oraz siostry. To one pomagały mu w zmianach opatrunków w leczeniu bolesnych odleżyn. Przez pierwsze dwa miesiące od pobytu szpitalnego powód poruszał się z trudem. Wymagał pomocy w bieżącym funkcjonowaniu i opieki. Dopiero od początku 2015 roku powód stał się bardziej samodzielny, był w stanie wykonać czynności samoobsługi. Cały czas potrzebował

jednak pomocy przy dojazdach na konsultacje medyczne. Po leczeniu powypadkowym powód cały czas uskarża się na bóle kręgosłupa i prawej ręki. Powód otrzymał 8.000 zł z ubezpieczenia gminnego.

Przed wypadkiem i osadzeniem w ZK powód pracował z gospodarstwie rolnym swojej matki o pow 2,15 ha. Matka zapewniała mu podstawowe utrzymanie. Powód był trzykrotnie okresowo zarejestrowany jako osoba bezrobotna, w dniach 23.12.1991 do 13.06.1993, w dniach 21.12.2009 do 13.01.2010 i w dniach 10.12.2010 do 14.11.2012 roku. W okresie 1.07.1994 do 30.06.2005 był ubezpieczony w KRUS. Nie podejmował stałego zatrudnienia, dorabiał jako malarz pokojowy. Miał w planach podjęcie pracy w hucie szkła w S.. Rozważał ukończenie kursu na wózki widłowe.

Obecnie powód jest osobą bezrobotną bez prawa do zasiłku. Nie pobiera z tego tytułu świadczeń. MOPS przyznał mu od dnia 1.12.2014 roku do dnia 30.09.2015 roku 389 zł zasiłku stałego. Od 1.10.2015 roku kwota zasiłku stałego wzrosła do 481 zł miesięcznie. Decyzją z dnia 1.11.2013 roku powodowi przyznano zasiłek pielęgnacyjny w kwocie 153 zł miesięcznie. Powód zamieszkuje z matką, która pobiera emeryturę w kwocie 889,95 zł oraz zasiłek pielęgnacyjny w kwocie 150 zł. Powód pozostaje na utrzymaniu matki. Nadal spożywa alkohol. Korzysta z dziennej terapii w fundacji LA Zebra w K. dla osób niepełnosprawnych i z zaburzeniami psychicznymi.

(dowód: oświadczenie majątkowe k. 6-10, decyzja ZUS k. 11, częściowo zeznania powoda k. 162 0:35:18, zeznania świadka S. S. k. 163 1:15:56, zeznania świadka B. S. (4) k. 163 1:45:05, zeznania świadka E. Ś. k. 163-164 1:56:23, pismo (...) k. 170-171, zaświadczenie z KRUS k. 203, zaświadczenie z UP w S. k. 204, decyzja (...) k. 205, zaświadczenie (...) k. 206, zaświadczenie z dnia 9.08.2017 roku k. 446-447)

Powód w dniu 17.12.2013 roku był badany przez lekarza orzecznika Towarzystwa (...), który stwierdził u niego 88% uszczerbek na zdrowiu.

(dowód: orzeczenie lekarskie k. 92)

Pismem z dnia 12.12.2014 roku (nadanym w tej samej dacie) powód wezwał Urząd Gminy K. do zapłaty kwoty 590.996,26 zł, w tym zadośćuczynienia w kwocie 500.000 zł, odszkodowania za wykonanie kopii dokumentacji medycznej w kwocie 24,48 zł, odszkodowania za zakup leków w kwocie 669,37 zł, kosztów leczenia w kwocie 90.285,41 z w terminie 7 dni od daty doręczenia wezwania.

Strona pozwana nie zapłaciła powodowi żadnych kwot.

(dowód: pismo z dnia 12.12.2014 roku k. 105-107)

Prokuratura Rejonowa w Nowym Sączu wytoczyła w interesie powoda w Sądzie Rejonowym w Nowym Sączu sprawę przeciwko A. K. (1) o odszkodowanie, która została zarejestrowana do sygn. I C 1202/15. Sprawa została zawieszona.

(dowód: pismo PR z dnia 7.08.2018 roku k. 445)

Ubezpieczyciel samochodu M. o nr rej. (...) SA prowadził postępowanie likwidacyjne. Towarzystwo odmówiło zaspokojenia roszczeń powoda, uznając, że do zaistnienia szkody powoda doszło z jego wyłącznej winy.

(dowód: pismo (...) SA z dnia 1.08.2018 roku k. 496, akta likwidacji szkody na płycie CD k. 497)

K. S., w wyniku wypadku przy pracy doznał: rozległych podbiegnięć krwawych w górnej części pleców na wysokości łopatek, licznych małych zasinień na obu podudziach, rany prawej małżowiny usznej z oderwaniem małżowiny na całej długości i szerokości w część tylnej z otwarciem i uszkodzeniem przewodu słuchowego zewnętrznego oraz błony bębenkowej, rany przewodu słuchowego zewnętrznego oraz ucha środkowego po stronie prawej, rany przewodu słuchowego skóry ucha lewego, licznych otarć naskórka na lewym uchu, porażenia obwodowego nerwu VII po stronie lewej, obustronnego niedosłuchu, rozejścia wzdłuż szwu piramidy kości skroniowej prawej z dyskretnym przemieszczeniem piramidy dośrodkowo, rozkawałkowania szczytu piramidy kości skroniowej po stronie prawej ze szczelinami złamania dochodzącymi do kanału tętnicy szyjnej wewnętrznej, złamania ściany tylnej i dolnej zatoki

klinowej prawej, szczeliny złamania piramid kości skroniowych, złamania przyśrodkowej ściany prawego oczodołu w części tylnej, porażenia nerwu III, VI, VII po stronie lewej oraz nerwu VI po stronie prawej, niedomykalności powieki oka lewego, wylewu podspojówkowego oka lewego, złamania stropów obu stawów skroniowo – żuchwowych, wieloodłamowego złamania kości nosa, śladowej ilości krwi w namiocie, zbiorniku między komorowym i przegrodzie przeźroczystej, wybroczyny krwawej w korze ciemieniowej prawej, złamania kości łopatki po stronie prawej, złamania I i II żebra po stronie lewej, złamania II – XI żebra po stronie prawej w linii przykręgosłupowej i środkowo-łopatkowej, złamania wyrostków kolczystych trzonów kręgów (...), (...), (...), stłuczenia płuca prawego, krwotoku do prawej jamy opłucnowej, rozedmy podskórnej w okolicy podobojczykowej prawej oraz klatce piersiowej po stronie prawej. Doznane obrażenia połączone ze znacznymi dolegliwościami i cierpieniem, wymagały początkowo intensywnego leczenia zachowawczego, a w okresie późniejszym chirurgicznego (warstwowego zszycia przyczepu tylnego małżowiny usznej i szycia ran małżowiny usznej, czasowego zszycia szpary powiekowej oka lewego i odbarczenia korzeni nerwu twarzowego po stronie lewej, a z powodu pourazowego porażenia nerwu odwodzącego prawego, zeza zbieżnego obu oczu i podwójnego widzenia, przeprowadzenia zabiegu operacyjnego cofnięcia mięśnia prostego przyśrodkowego i skrócenia mięśnia prostego bocznego) i długotrwałej rehabilitacji, w tym leczenia laryngologicznego i psychiatrycznego z powodu zaburzeń zachowania i emocji na podłożu organicznym. Aktualne badanie sądowo-lekarskie, w tym specjalistyczne neurologiczne, okulistyczne, ortopedyczne i stomatologiczne wykazało niedowład obwodowy nerwu VII twarzowego po stronie lewej (opadnięcie kącika ust i brak marszczenia czoła), porażenie nerwu VI po stronie prawej (brak odwodzenia gałki ocznej), blizny małżowiny usznej prawej, bliznę łuku brwiowego prawego z ubytkiem kostnym, niedosłuch typu odbiorczego obu uszny, skrzywienie przegrody nosa, osłabienie ostrości wzroku, miernego stopnia ograniczenie ruchomości czynnej stawu ramiennego prawego (przy zachowanych ruchach biernych i bez deficytu siły mięśniowej), tkliwość w okolicy wyrostków kolczystych kręgosłupa szyjnego i środkowej części kręgosłupa piersiowego (bez zaburzeń czynnościowych), cechy nerwicy pourazowej (lęki podczas jazdy samochodem). Trwały uszczerbek na zdrowiu wynosi 73 % (Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18.12.2010 r. Dz. U. nr 234, poz. 1974. pkt. 3 a-7 %, 10 a -5 %, 13 c- 15 %, 15-10%, 19 - 5 %, 20 a - 1 %, 42-30% dla ucha lewego). Uszczerbek na zdrowiu powoda wynikający ze złamania kości prawego oczodołu, złamania obustronnego panewek w stawach skroniowo-żuchwowych wynosi 8 % (z pkt 19a i 24b w/w tabeli).

Aktualnie powód oczekuje na kolejny zabieg operacyjny oka prawego, który może poprawić kwestię dwojenia. Powód zwłaszcza w okresie powypadkowym, ale i późniejszej rehabilitacji wymagał opieki osób trzecich. Aktualnie takiej opieki nie wymaga. K. S. aktualnie może wykonywać prace średnio-ciężkie. Ograniczenia w zakresie wykonywania prac mogą dotyczyć tych czynności, które wymagają dobrej ostrości wzroku i dobrego słuchu.

Obecnie powód skarży się na lęki przed jazdą samochodem, bóle głowy po stronie lewej o charakterze rozsadzającym, zawroty głowy, obustronny niedosłuch, znaczniejszy po stronie prawej, osłabienie ostrości wzroku oka lewego, bóle odcinka piersiowego kręgosłupa i łopatki. Okresowo zażywa leki przeciwbólowe. Leczenie ortopedyczne i rehabilitacyjne zakończono u powoda w 2015 roku. Powód nie stosuje żadnych leków związanych ze schorzeniami okulistycznymi.

Powód cierpi na encefalopatię z obniżeniem sprawności funkcji poznawczych po przebyłym urazie czaszkowo-mózgowym. Schorzenie to powoduje długotrwały uszczerbek na zdrowiu powoda w wysokości 30%. Z powodu tego schorzenia wymaga regularnego leczenia i rehabilitacji. Przez wiele lat poprzedzających wypadek powód nadużywał alkoholu. Z uwagi na wywiad alkoholowy obecne objawy encefalopatii wynikają z nakładania się skutków nadużywania alkoholu oraz przebytego urazu. Nie można rozstrzygnąć w jakim stopniu obecny stan psychiczny powoda wynika z problemu alkoholowego a jaki z urazu czaszkowo-mózgowego. U powoda występują zmiany w (...). Powód nie leczy się regularnie u psychiatry.

(dowód: opinia (...) k. 300-313, opinia uzupełniająca k. 351-254, opinia biegłego chirurga szczękowo-twarzowego k. 370-371, opinia biegłego ds. psychiatry I. A. k. 404-407)

Po zakończonych hospitalizacjach powód nie wymagał opieki wykwalifikowanej pielęgniarki. Wymagał jednak częściowej i okresowej pomocy osób trzecich –pomocy nieprofesjonalnej. To najbliżsi powoda po otrzymaniu zaleceń

od lekarzy prowadzących i personelu pielęgniarskiego mogli wykonywać tą opiekę. Powód nie wymagał opieki po zakończeniu hospitalizacji na oddziale rehabilitacyjnym i psychiatrycznym, bo hospitalizacje te nie wywołały u powoda deficytów w samo pielęgnacji. Powodowi wówczas nie zalecono też oszczędzającego trybu życia. Powód nie wymagał opieki nieprofesjonalnej w czasie hospitalizacji, bo opiekę całościową i profesjonalną świadczyli pracownicy szpitala. W czasie hospitalizacji jak i rekonwalescencji powód wymagał jednak psychicznego wsparcia ze strony najbliższych i kontaktu z nimi, co miało znaczący wpływ na jego powrót do zdrowia. Trudno określić czas jaki członkowie rodziny musieli poświęcić w tym celu powodowi, gdy zależało to od właściwości osobniczych powoda. Powód nie wymagał pomocy podczas samych wizyt u specjalistów. Od dnia 31.10.2013 roku powód wymagał dwumiesięcznej opieki najbliższych. W okresie od 1.11.2013 roku do 1.12.2013 roku powód miał problem z poruszaniem i wymagał pomocy przez 6 godzin dziennie. Wymagał pomocy w czynnościach samoobsługi, toalecie, czynnościach porządkowych, przygotowania posiłków, zmiany opatrunków, zakrapiania oczu, podawania leków robienia zakupów, pomocy w dźwiganiu. Od 2.1.2013 roku do 2.01.2014 roku stan powoda uległ poprawie, wymagał pomocy najbliższych przez 4 godziny dziennie. Dodatkowo po każdej przebytej operacji, z zaleceniem oszczędnego trybu życia powód przez miesiąc wymagał pomocy przez średnio 3 godziny dziennie w czynnościach porządkowych, przy zmianie opatrunków, podawania leków, zakrapiania oczu, robieniu zakupów, dźwiganiu.

(dowód: opinia biegłego ds. pielęgniarstwa k. 427-429, ustna opinia uzupełniająca k. 464 0:2:13)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumenty przedłożone przez powoda, informacje uzyskane od MOPS w K., akta likwidacji szkody (...) SA, dokumenty zalegające w aktach sprawy karnej, których moc dowodowa nie była kwestionowana.

Powód zeznawał tylko informacyjnie. Dowód z jego przesłuchania został pominięty z uwagi na nieusprawiedliwione niestawiennictwo na rozprawie w dniu 28.09.2018 roku na mocy art. 302 par 1 KPC i na wniosek pełnomocnika powoda, który wniósł o pominięcie dowodu z zeznań powoda. Zeznania powoda, które złożył w ramach przesłuchania informacyjnego Sąd podzielił tylko częściowo. Powód wiarygodnie opisał swoją sytuację życiową przed i po wypadku, leczenie, pomocy jakiej wymagał. Powód rzeczowo przedstawił też okoliczności samego wypadku. Sąd nie podzielił zeznań powoda, iż nie został przeszkolony do prac związanych z naprawą poboczy drogi, gdyż co innego wynika z zaświadczenia o instruktarzu stanowiskowym z k. 18. Powód też w sposób bardzo życzeniowy, a nie racjonalny wskazywał na swoje możliwości zarobkowe, związane z pewnością podjęcia pracy w hucie szkła, podczas gdy przez przeszło 20 lat utrzymywał się w zasadzie z prac na roli.

Zeznania świadka S. S., B. S. (4) i E. Ś. Sąd w pełni podzielił. Świadkowie jako najbliższe powodowi osoby, biorące udział w jego leczeniu i rehabilitacji przedstawiły zbieżnie proces leczenia i rekonwalescencji powoda.

Przedstawiciel pozwanej Gminy-wójt L. S. był dla Sądu częściowo wiarygodny. Wójt wyjaśnił kwestie dotyczące zatrudnienia A.K. w Urzędzie Gminy oraz zasady pracy powoda. Nie posiadał wiedzy co do wypłat odszkodowania na rzecz powoda. Sąd nie podzielił zeznań wójta w zakresie, w którym przedstawiał własną interpretację zasad odpowiedzialności tylko i wyłącznie kierowcy samochodu, który przewoził masę zmienno-skalną i powoda na skrzyni ładunkowej.

Ustaień w zakresie urazów powypadkowych powoda, rokowań na przyszłość oraz zdolności do pracy Sąd dokonał na podstawie opinii (...) w K. wraz z opinią uzupełniającą oraz w oparciu o opinię biegłego z zakresu chirurgii szczękowo-twarzowej i psychiatry. Na potrzeby sprawy w ramach instytutu opiniowali biegli: neurolog, specjalista medycyny sądowej- stomatolog, chirurg, ortopeda, traumatolog, okulista. Osobno opinię wydawali: biegły psychiatra i chirurg szczękowo-twarzowy. Wnioski w/w opinii Sąd uznał za jasne i logiczne. Powód wnosił o uzupełnienie opinii przez biegłych: chirurga plastyka, neurochirurga, laryngologa. Sąd oddalił wnioski dowodowe powoda o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłych chirurga plastyka, neurochirurga, laryngologa. Na podstawie wydanych opinii biegłych lekarzy Sąd uznał, że dysponuje wytyczającym materiałem dowodowym do zakończenia sprawy. Ponadto biegliŚUm w K. w swojej opinii uzupełniającej /k.353/ również wskazali, że powołany zespół biegłych był wystarczający do wydania opinii sądowo-lekarskiej w tym konkretnym przypadku.

Zakres potrzebnej powodowi opieki osób trzecich Sąd ustalił na podstawie opinii biegłej ds. pielęgniarstwa. Wnioski opinii były jasne i klarowne. Powód złożył zastrzeżenia do opinii biegłej, co do których biegła w wyczerpujący sposób odniosła się w ustnej opinii uzupełniającej.

Sąd oddalił wniosek powoda o zwrócenie się do (...) w K. o udzielenie informacji co do stawek godzinowych pracy opiekunki środowiskowej. Dowód ten Sąd uznał za zbędny dla rozstrzygnięcia tej sprawy. Stawki stosowane przez (...) mają dla Sądu jedynie znacznie pogładowe. Stawkę za godzinę opieki Sąd ustala natomiast samodzielnie uwzględniając okoliczności sprawy, faktyczną opiekę sprawowaną nad poszkodowanym i jej zakres, kwalifikacji osób tę opiekę sprawujących.

Sąd pominął dowód z zeznań świadka J. S. z uwagi na cofnięcie go przez powoda k. 327.

Sąd oddalił wniosek strony pozwanej o dopuszczenie dowodu z akt do sygn. IC 1202/15 Sądu Rejonowego w Nowym Sączu. Przede wszystkim procedura cywilna nie zna dowodu z akt sądowych, tylko z dokumentów. Pozwana nie wskazała jakie dokumenty z tych akt należy uwzględnić w tym postępowaniu. Ponadto jest to sprawa odszkodowawcza wytoczona przez Prokuratora Rejonowego, działającego na rzecz K. S. przeciwko A.K. i aktualnie zawieszona, w której nie zapadło jeszcze żadne orzeczenie.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo zasługuje na częściowe uwzględnienie.

W pierwszej kolejności Sąd odniósł się do odpowiedzialności strony pozwanej za skutki zdarzenia z dnia 9.09.2013 roku. Powód wywodzi swoją szkodę z nieprawidłowego nadzoru i braku zapewnienia warunków pracy zgodnych z zasadami bhp przez A. K. (1) pracownika pozwanej Gminy podczas zdarzenia z dnia 9.09.2013 r., w którym doznał obrażeń ciała. Rozważając odpowiedzialność Gminy należało ocenić czy zdarzenie szkodzące opisane przez powoda wynika z działania Gminy w sferze tzw. imperium, czyli sferze władczej organu władzy czy w sferze dominium, czyli działalności w powszechnych praktykach rynkowych na równi z innymi podmiotami. Odpowiedzialność jednostki samorządu terytorialnego w granicach władztwa publicznego (imperium) reguluje art.417§1 KC. Gdy natomiast brak podstaw do przypisania odpowiedzialności w ramach władztwa publicznego, odpowiedzialność za tzw. dominium opierać się powinna na art.416 KC i na zasadzie winy: osoba prawna jest obowiązana do naprawienia szkody wyrządzonej z winy jej organu. Z okoliczności sprawy wynika, że pozwana Gmina działała w sferze dominium należało zatem zastosować art. 416 KC. Z okoliczności zdarzenia wynika jednak, że za przebieg wypadku odpowiedzialny jest m.in. pracownik pozwanej Gminy A.K.. Tymczasem przepisy prawa pracy jednoznacznie wskazują, iż za szkody wyrządzone przez pracownika innej osobie odpowiedzialność ponosi wyłącznie pracodawca (art. 120 § 1 KP). Osoba poszkodowana może dochodzić swoich roszczeń odszkodowawczych bezpośrednio od pracodawcy, u którego zatrudniony jest sprawca szkody. Sąd nie podzielił przy tym argumentacji pozwanej, która zamierzała uwolnić się od odpowiedzialności odszkodowawczej argumentując, że A. K. nie był jej pracownikiem, bowiem formalnie został zatrudniony przez Urząd Gminy K. a nie pozwaną Gminę. Podkreślenia wymaga, że Urząd Gminy K. jest tylko jednostką organizacyjną pozwanej Gminy, służącą do wykonywania zadań Gminy określonych w innych przepisach. Urząd Gminy nie posiada osobowości prawnej, ani zdolności sądowej, takową posiada natomiast pozwana Gmina K.. Mimo, że formalnie umowę pracy z A.K. zawarł Urząd Gminy K., to rzeczywistym pracodawcą, zważywszy na powyższe uwagi jest pozwana Gmina, tym bardziej, że w każdym przypadku była reprezentowana przez Wójta Gminy.

A.K.- pracownik pozwanej Gminy nie ponosi odpowiedzialności za skutki wypadku na podstawie art. 430 KC. Także jak wskazano wyżej art. 120 KP ogranicza możliwość dochodzenia od niego przez pokrzywdzonego jakichkolwiek roszczeń. Przewidziana w art. 430 KC. odpowiedzialność zwierzchnika za podwładnego, a więc za czyn cudzy, ma charakter obiektywny i – jak z pewnym uproszczeniem przyjmuje się w doktrynie – jest odpowiedzialnością za skutek. Może ona wchodzić w grę, jeżeli szkoda została wyrządzona osobie trzeciej przez podwładnego i nastąpiło to, po pierwsze, z winy podwładnego, i po drugie, przy wykonywaniu przez niego powierzonej mu czynności. Poza tym konieczne jest wykazanie związku przyczynowego między zachowaniem podwładnego a szkodą (art. 361 §

1 k.c.)- por. wyrok SN z dnia 14.03.2012 r. II CSK 343/11. Ustalenie kiedy pracownik wyrządza szkodę osobie trzeciej przy wykonywaniu obowiązków pracowniczych następuje na podstawie kryteriów, który zostały przyjęte przez orzecznictwo przy wykładni przepisów KC o odpowiedzialności podmiotu powierzającego wykonanie czynności innej osobie za szkodę wyrządzoną przez tę osobę osobie trzeciej przy wykonaniu powierzonych czynności. Zgodnie z art. 430 KC przesłanką odpowiedzialności za cudzy czyn jest to, że sprawca wyrządził szkodę przy wykonaniu powierzonych mu czynności, a co do tej okoliczności w przedmiotowym stanie faktycznym Sąd nie miał żadnej wątpliwości.

Pracownik pozwanej A. K. został prawomocnie skazany za to, że w dniu 09.09.2013r. w miejscowości M., rejonu (...) będąc brygadystą i osobą nadzorującą prace ziemne wykonywane na rzecz Urzędu Gminy w Korzennej polegające na obsypywaniu pobocza betonowego drogi z użyciem masy ziemno – skalnej i z tego tytułu będąc odpowiedzialnym za przestrzeganie przez podległych mu pracowników i innych osób wykonujących te prace przepisów oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, nadzorując prace ziemne wykonywane na rzecz Urzędu Gminy w Korzennej polegające na obsypywaniu pobocza betonowego drogi z użyciem masy ziemno – skalnej umyślnie nie dopełnił swoich obowiązków i polecił pracownikowi J. S. oraz powierzonemu jego nadzorowi i poleceniom skierowanemu do wykonania prac skazanemu- K. S. aby weszli na skrzynię ładunkową samochodu ciężarowego marki M. w trakcie ruchu pojazdu, który był załadowany masą ziemno – skalną, a ponadto w niewłaściwy sposób zorganizował pracę na niebezpiecznym odcinku drogi w ten sposób, że zezwolił na rozładunek masy skalno – ziemnej z góry do dołu czym naraził wymienionych na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, doprowadzając nieumyślnie do tego, że gdy pojazd cofnął się i obsunął się w kierunku zarośli, wymienieni wypadli ze skrzyni ładunkowej i K. S. został przysypany wymienioną masą w wyniku czego odniósł poważne obrażenia ciała które spowodowały ciężką chorobę realnie zagrażającą życiu w rozumieniu art. 156 par1 pkt 2 kk . Wyrok ten na mocy art. 11 KPC wiąże tut. Sąd.

Szkoda powoda jest ewidentna, ponieważ doznał on m.in. urazu klatki piersiowej, stłuczenia płuc, złamania żeber po stronie lewej – I i II, po stronie prawej II – XII, prawostronnej odmy opłucnej, ostrej niewydolności oddechowej, złamania talerza łopatki po stronie prawej, złamania wyrostków kolczastych trzonów kręgów Th 7,8 i 9, urazu głowy, ognisk stłuczenia mózgu, złamania ściany tylnej zatoki klinowej prawej, złamania w obrębie piramidy kości skroniowej po stronie prawej, złamania piramidy kości skroniowych po stronie lewej dochodzącego do światła jamy bębenkowej, złamania przyśrodkowej ściany oczodołu w części tylnej, złamania stropów obu stawów skroniowo- żuchwowych, wieloodłamowego złamania kości nosa, niedomykalności powieki oka lewego, porażenia nerwu VI, VII i VIII po stronie lewej, nerwu VI po stronie prawej, niedosłuchu obustronnego. Przeszedł skomplikowany proces leczniczy, doznał trwałego uszczerbku na zdrowiu. Między szkodą powoda a zaniedbaniami pracownika pozwanej Gminy wynikającymi z opisu czynu niedozwolonego, za który został on prawomocnie skazany istnieje adekwatny związek przyczynowy.

Poza zakresem tej sprawy leżała kwestia odpowiedzialności kierowcy samochodu ciężarowego, który również został prawomocnie skazany wyrokiem karnym, skoro pozwanym w tej sprawie- wedle wyboru powoda- nie był. Zgodnie z art. 441 § 1 KC jeżeli kilka osób ponosi odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną czynem niedozwolonym, ich odpowiedzialność jest solidarna. To powód mógł wybrać od kogo domagać się będzie swoich roszczeń. Pozwana Gmina w ramach regresu może dochodzić od współodpowiedzialnego za wypadek powoda zwrotu odpowiedniej części wypłaconych świadczeń w oparciu o art. 441 § 2 KC. W przedmiotowej sprawie nie zachodziło natomiast współuczestnictwo konieczne między sprawcami wypadku powoda tj. A.K. i J. Ś., Sąd oddalił zatem dwukrotnie wnioski pozwanej o wezwanie do udziału w sprawie jako pozwanych (...) Towarzystwa (...).

W razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę (art.445§1 kc w zw. z art. 300kp).

Zadośćuczynienie ma na celu kompensatę nie tylko cierpień fizycznych, ale również niekorzystnych następstw zdarzenia w sferze psychiki poszkodowanego. Ma ono na celu przyniesienie poszkodowanemu równowagi emocjonalnej naruszonej przez doznane cierpienia psychiczne. Zasadniczym kryterium ustalenia wysokości zadośćuczynienia jest rozmiar cierpienia i rozmiar niekorzystnych zmian w życiu poszkodowanego będących następstwem deliktu zawinionego przez sprawcę szkody. Suma pieniężna przyznana tytułem zadośćuczynienia ma być

- zgodnie z art. 445 § 1 k.c. – odpowiednia (wyrok SN z dnia 08 czerwca 2011 r., I PK 275/10, LEX nr 1164114, wyrok SN z dnia 08 sierpnia 2012r. I CSK 2/12, LEX nr 1228578, wyrok SN z dnia 12 lipca 2012 r., I CSK 74/12, LEX nr 1226824).

Sąd przy określaniu wysokości zadośćuczynienia ma obowiązek w każdym przypadku dokonywać oceny konkretnego stanu faktycznego i brać pod uwagę wszystkie okoliczności mające wpływ na rozmiar doznanego krzywdy. Okoliczności te to przede wszystkim rozmiar doznanych cierpień fizycznych, a więc ból, długotrwałość leczenia i inne dolegliwości, a także cierpienia psychiczne, czyli negatywne uczucia przeżywane w związku z doznanymi cierpieniami fizycznymi. Nie bez znaczenia przy dokonywaniu tej oceny jest także wiek poszkodowanego i skutki uszkodzenia ciała w zakresie ogólnej zdolności do normalnego funkcjonowania. Jednocześnie niedopuszczalne jest stosowanie jakichkolwiek mechanizmów przy wyliczaniu wysokości zadośćuczynienia (vide wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 29 marca 2012r. sygn. I ACa 228/12, wyrok SN z dnia 9 listopada 2007r., V CSK 245/07).

Powód domagał się zadośćuczynienia w kwocie 500.000 zł. Sąd uznał, że kwotą uzasadnioną do krzywd doznanych przez niego w sferze psychicznej i fizycznej będzie kwota 400.000 zł. W pozostałym zakresie powództwo oddalił. Proces leczenia i rehabilitacji niewątpliwie wiązał się z cierpieniami oraz czasowymi ograniczeniami oraz wyłączeniem z dotychczasowej aktywności fizycznej powoda. Powód przeszedł bardzo bolesny i długi okres leczenia. Szczególnie dotkliwie były pierwsze dwa miesiące leczenia. Powód długo dochodził do zdrowia po przebytych urazach. Urazy te mają utrwalone skutki w jego zdrowiu. Biegli, którzy opiniowali w tej sprawie określili trwałe uszczerbek na zdrowiu powoda w wymiarze przekraczającym 100%. Proces wracania do zdrowia był skomplikowany, złożony i niewątpliwie bolesny dla powoda. Powód wymagał przez cały 2014 rok okresowych i regularnych konsultacji. Dodatkowo wznosił się z cierpieniami psychicznymi, ograniczeniami i koniecznością pomocy. Ustalając kwotę zadośćuczynienia Sąd wziął jednak pod uwagę, że nie wszystkie urazy psychiczne powoda miały związek z doznany urazem szczególnie tym powikłanym w sferze psychicznej encefalopatią. Powód przed wypadkiem spożywał alkohol nałogowo i skutków urazu psychicznego nie można obecnie rozpatrywać tylko w kontekście urazu czaszkowo-mózgowego z dnia 9.09.2013 roku. Na stan psychiczny powoda nieodzowny wpływ ma bowiem kwestia spożywanego przed i nadal alkoholu. Nawet na rozprawę w dniu 11 maja 2018r powód przybył nietrzeźwy. W ocenie Sądu obecny powypadkowy stan powoda nie uzasadnia przyznania wyższego zadośćuczynienia. Zasądzenie wyższej kwoty wiązałoby się zdaniem Sądu ze nieuzasadnionym wzbogaceniem po stronie powoda.

W razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. Na żądanie poszkodowanego zobowiązany do naprawienia szkody powinien wyłożyć z góry sumę potrzebną na koszty leczenia, a jeżeli poszkodowany stał się inwalidą, także sumę potrzebną na koszty przygotowania do innego zawodu (art. 444§1 kc w zw. z art. 300).

W ramach tego roszczenia Sąd przyznał powodowi kwotę 23.704 zł, na którą składają się:

1. Odszkodowanie za zakup leków, prywatne konsultacji w kwocie 1416,14 zł. Powód według sprecyzowanego żądania pozwu domagał się kwoty 1538,28 zł. Od wskazanych przez powoda kosztów zakupu leków Sąd odliczył wydatki pokryte na: zakup kremu nivea, zakup syropu calcium, rutynoskorbinu, calcium pomarańczowego, aesculan (maści doodbytniczej), polprazolu (leku na refluks żołądkowy), hepatilu (na wspomaganie pracy wątroby), goprazolu (leku hamującego wydzielanie soku żołądkowego), flavamedu i amotaksu (antybiotyku), syropu na kaszel, ranigastu max, jako tych wydatków nie zawiązanych z leczeniem powypadkowym.

2. Odszkodowanie za dojazdy na leczenie, konsultacje medyczne, rehabilitację, w odwiedziny rodziny powoda do szpitali, w których przebywał w kwocie 13.178,06 zł (4.827,60 zł + 6.097,99 zł + 651,92 zł + 73,55 zł + 588,40 zł + 792,33 zł + 56 zł + 90,27). Powód domagał się z tego tytułu ostatecznie 13.331,85 zł, Sąd przyznał jednak kwotę 13.178,06 zł. Najbliżsi odwiedzali powoda w Szpitalu (...) w K. przy ul. (...), podczas hospitalizacji powypadkowej. Byli u niego w okresie od 9.09.2013 do 31.10.2013 roku 19 razy, pokonując z Ł. do (...) km w jedną stronę i z K. do K. 144 km w jedną stronę. W dwie strony odległość ta wynosiła zatem 304 km. Odległości powyższe Sąd ustalił na podstawie przeglądarki internetowej. Koszty tych dojazdów stanowiły kwotę 4.827,60 zł (19 przejazdów* 304 km* 0,8358 zł/h). Do kwoty tej Sąd doliczył wskazane przez powoda w piśmie z dnia 24.02.2016 roku (k.224) dojazdy jakie odbywał do

poradni specjalistycznych w K. w Szpitalu (...) i innych szpitalach (...) oddalonych o 304 km, gdyż wizyty te znajdowały odzwierciedlenie w dokumentacji medycznej powoda. Powód odbył 24 wizyty kontrolne, pokonując 304 km w dwie strony na jedną konsultację, co w przeliczeniu przez stawkę 0,8358 zł/km dało: 6.097,99 zł. Podobnie Sąd rozliczył dojazdy do poradni specjalistycznych do S., zgodnych z wpisami w kartach leczenia. Wyjazdów tych powód odbył 13, co przez 60 km drogi w dwie strony i stawce 0,8358 zł/km dało 651,92 zł. Sąd uwzględnił też dojazdy na badania kontrolne w ośrodku zdrowia w K., gdzie powód był cztery razy, co stanowiło koszt 73,55 zł (22 km * 4 dojazdy*0,8358 zł/km). Osobno z uwagi na odległość policzono wizyty powoda w szpitalu św. R. w K., co stanowiło wydatek 588,40 zł (2 wyjazdy * 352 km w dwie strony * 0,8358 zł/km) i koszty wizyt w S. w K. co stanowiło wydatek 792,33 zł (3 wizyty * 316 km * 0,8358 zł/km). Sąd uwzględnił też wydatki na dojazd powoda na konsultację okulistyczną w dniu 18.02.2016 roku w kwocie 56 zł, wykazane biletami autobusowymi i fakturą potwierdzającą odbycie kontroli. Sąd uwzględnił też dojazd powoda na wizytę do (...) sp. z o.o. w S. w poradni otolaryngologicznej (108 km w dwie strony* 0,8358 zł/km=90,27 zł). Wszystkie odległości dzielące miejsce zamieszkania powoda i siostry B. S. (4), która z Ł. dojeżdżała do rodzinnego K. i zabierała powoda na kontrolne wizyty, Sąd zweryfikował pod kątem odległości w przeglądarkach internetowych, mierzących odległości między miastami. Sąd nie uwzględnił w rozliczeniu dojazdu wizytę z dnia 3.12.2013 roku w S. na komisji lekarskiej, gdyż przejazdu tego powód nie udowodnił. Nie przedłożono w tym celu żadnej dokumentacji. W kosztach przejazdów Sąd nie rozliczył również dojazdu na komisję do ubezpieczyciela (...)k.92, gdyż powód nie wykazał, że podmiot ten ma związek z pozwaną Gminą.

3. Odszkodowanie za koszty opieki w kwocie 8.980 zł. W pozwie powód domagał się z tego tytułu 23.320 zł. Żądanie to Sąd uwzględnił jednak jedynie do kwoty 8.980 zł (2480zł + 1860 zł + 2700 zł +1760 zł + 180 zł). Ustalając wymiar potrzebnej powodowi opieki Sąd bazował na opinii biegłej ds. pielęgniarstwa S. Ś. oraz na zasadach doświadczenia życiowego, bowiem biegła jasno w opinii podkreśliła, że nie uwzględniła wszystkich składowych koniecznych powodowi w opiece m.in. opieki psychicznej w czasie hospitalizacji, czy opieki potrzebnej przy dojazdach do szpitali na kontrolne wizyty.

I tak w okresie od 1.11.2013 roku (od opuszczenia szpitala) do 1.12.2013 roku powód według biegłej wymagał pomocy osób trzecich przez 6 h dziennie w toalecie, czynnościach porządkowych, przygotowaniu jedzenia, zmianie opatrunków, podawaniu leków, robieniu zakupów, dźwiganiu. Do tego Sąd doliczył 2 h dziennie, uśredniając ten wymiar na opiekę potrzebną powodowi przy dojazdach na kontrole lekarskie do K. i S.. Uśredniono w/w czas opieki w związku z faktem że, w/w okresie tych podróży odbyto 10, lecz miały one różną długość i zapewne różny czas np. związany z oczekiwaniem na wizytę lekarską. Za w/w okres koszt opieki Sąd policzył na 2480zł (8h dziennie*31 dni * 10 zł/h).

W okresie od 2.12.2013 do 2.01.2014 roku powód według biegłej wymagał pomocy osób trzecich przez 4 h dziennie w toalecie, codziennych czynnościach. Do tego Sąd doliczył 2 h dziennie podobnie jak wyżej na opiekę potrzebną powodowi przy dojazdach na kontrole lekarskie do K. i S.. Za w/w okres koszt opieki to 1860 zł (6h dziennie*31 dni * 10 zł/h).

Według biegłej powód wymagał też opieki przez 3 h dziennie po każdym zabiegu operacyjnym, z wyjątkiem hospitalizacji na oddziale rehabilitacyjnym i psychiatrycznym. Powód wymagał zatem pomocy w okresach:

- 4.02.2014 roku (zakończenie pobytu w oddziale otolaryngologii szpitala uniwersyteckiego w K.) do 4.03.2014 roku w wymiarze po 3 h dziennie

- 27.10.2015 roku (zakończenie pobytu w oddziale otolaryngologii szpitala uniwersyteckiego w K.) do 26.11.2015 roku w wymiarze po 3 h dziennie

- 30.11.2015 roku (po operacji okulistycznej) do 30.12.2015 roku w wymiarze po 3 h dziennie

W sumie koszty w/w opieki wyniosły 2700 zł (9odni * 3h *10 zł/h).

Sąd policzył też powodowi opiekę potrzebną mu podczas dojazdów na konsultacje lekarskie poczynając od dnia 3.01.2014 roku, bo wcześniejszą opiekę z tym związaną -jak wynika z powyższych rozważań- rozliczono już dodając powodowi po 2 h dziennie do wymiaru czasu opieki najbliższych. Na kontrole lekarskie w K. powód wraz z dojazdem potrzebował opieki w wymiarze około 8 godzin co przez 22 wyjazdy i stawkę 10 zł za godzinę opieki, dało 1760 zł. Podczas wyjazdów do S. na konsultacje opieka ta była potrzebna w mniejszym wymiarze około 3 h, co wynikało głównie z odległości dzielących placówki medyczne i miejsce zamieszkania powoda i jego siostry, która dowoziła go swoim samochodem na leczenie. Ilość wizyt wynosiła 6, co po pomnożeniu przez 3 h opieki i 10 zł/h, dawało 180 zł.

Należy podkreślić, że w żądaniu pozwu powód nie wskazał, iż domaga się przyznania mu kosztów psychicznej opieki najbliższych podczas pierwszej powypadkowej hospitalizacji, a takiej niewątpliwie wg. opinii biegłej ds. pielęgniarstwa wymagał. Sąd nie rozliczał zatem tej opieki. Jak wynika z treści pozwu k. 5 powód nie domagał się też rozliczenia opieki najbliższych podczas hospitalizacji w okresie 18.01.2014 do 4.02.2014 roku. Podczas pozostałych hospitalizacji zdaniem Sądu powód nie wymagał już takiego wsparcia psychicznego. Kolejne hospitalizacje wiązały się z leczeniem laryngologicznym, złamania twarzo-czaski i okulistycznym. W tym czasie zdaniem Sądu powód wsparcia psychicznego już nie wymagał. Zresztą jak wynika z zestawienia dojazdów rodzina przywiozła powoda na te hospitalizacje i odbierała go z powrotem, nie odwiedzając go dodatkowo.

Sąd przyjął stawkę opieki na poziomie 10 zł za godzinę. Stawka ta jest niewygórowana i uśredniona w stosunku do stawek np. opieki sprawianej przez pracowników MOPS znanych tutaj. Sądowi z urzędu jak i stawek minimalnego wynagrodzenia za pracę, skoro powód nie wymagał opieki profesjonalnej, a jedynie pomocy w bieżącym funkcjonowaniu.

4. Odszkodowanie za pokrycie wydatków na ksero dokumentacji medycznej w kwocie 129,58 zł. Koszty pozyskania tej dokumentacji niezbędnej na potrzeby tego procesu powód udowodnił fakturami.

Łącznie tytułem odszkodowania i zadośćuczynienia na podstawie powyższego wyliczenia Sąd uwzględnił żądanie pozwu do kwoty 423.704 zł, zasadzając ją w wyroku, a w pozostałym zakresie powództwo oddalił.

Terminem, od którego należą się odsetki w zapłacie zadośćuczynienia za krzywdę, może być, w zależności od okoliczności sprawy, zarówno dzień poprzedzający wyrokowanie o zadośćuczynieniu, jak i dzień tego wyrokowania (wyrok sądu apelacyjnego z dnia 4.09.2012 r. I ACa 713/12 LEX nr 1220501). Odsetki Sąd policzył od dnia wydania wyroku karnego przeciwko A.K., który przesądził o jego odpowiedzialność względem powoda tj. od dnia 5.04.2016 roku. W części odpowiedzialności A.K. nie było apelacji od wyroku karnego. Od kwoty zadośćuczynienia tj. 400.000 zł Sąd przyznał odsetki ustawowe, a od kwoty odszkodowania odsetki ustawowe za zwłokę, zgodnie ze sprecyzowanym żądaniem pozwu/ k225/. Każde inne wyrzeczenia o wysokości odsetek wychodziłyby ponad to żądanie.

Sąd częściowo uwzględnił żądania powoda dotyczące renty z tytułu utraty zdolności do pracy do kwoty 700 zł miesięcznie. W przypadku uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia art. 444 § 2 KC stanowi, że jeżeli poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej albo jeżeli zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość, może on żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody odpowiedniej renty. Renta według art. 444 § 2 kc w zw z art. 300kp przysługuje w wyniku utraty przez poszkodowanego możliwości do pracy zarobkowej, co pociąga za sobą szkodę w postaci zmniejszenia dochodów, zmniejszenia się widoków na przyszłość, rozumianych jako przyszła strata majątkowa związana z indywidualnymi właściwościami poszkodowanego oraz z zwiększeniem się jego potrzeb na przyszłość, które są również szkodą przyszłą i odzwierciedlają stale powtarzające się wydatki na ich zaspokojenie. Analizując przedmiotowe żądanie należy mieć na uwadze jego przyszły charakter a także to, iż każda z wyżej wymienionych okoliczności musi mieć charakter trwały i może być samodzielną przesłanką zasądzenia renty. Przyznanie renty z tytułu zwiększonych potrzeb na podstawie art. 444 § 2 k.c. nie jest uzależnione od wykazania, że poszkodowany te potrzeby faktycznie zaspokaja i ponosi związane z tym wydatki. Do przyznania renty z tego tytułu wystarcza samo istnienie zwiększonych potrzeb jako następstwo czynu niedozwolonego-por wyrok SN z dnia 11 marca 1976 r., IV CR 50/76, OSNC 1977, nr 1, poz. 11.

Powód nie udowodnił by uzasadnione było jego żądanie dotyczące przyznania renty na zwiększone potrzeby. Przede wszystkim powód nie sprecyzował kwotowo tego roszczenia, ujmując je globalnie wraz z roszczeniem rentowym za utracone zdolności do pracy. Ponadto wszelkie przedstawione przez powoda koszty zakupu leków, dojazdów do lekarzy, uzasadnione koszty opieki rozliczono w ramach odszkodowania. Obecnie powód nie kontynuuje leczenia. Powód aktualnie nie wymaga opieki, gdyż według wniosków opinii biegłych, jego stan zdrowotny powypadkowy nie wskazuje na to, że jest niesamodzielny. Powód nie udowodnił, by wymagał rehabilitacji w formie konieczności pływania na basenie i ponoszenia kosztów tym związanych. Wobec braku przyznania renty na zwiększone potrzeby Sąd nie odliczał kwoty zasiłku pielęgnacyjnego, który powód pobiera tj. kwoty 153 zł, bowiem jest to świadczenie przyznawane z przeznaczeniem na zwiększenie kosztów utrzymania w zakresie leczenia.

Sąd uwzględnił natomiast częściowo do kwoty 700 zł miesięcznie roszczenie o rentę z tytułu niezdolności do pracy. Z tym, że od dnia warunkowego zwolnienia go z zakładu karnego, bowiem dopiero wtedy mógł podjąć zarobkowanie tj. 12 marca 2014r.. Od tegoż też dnia do dnia 4 kwietnia 2016r skapitalizował to świadczenie. Pozwany był zobowiązany do zapłaty dopiero od dnia wydania wyroku karnego przesądzającego odpowiedzialność A. K.. Za pozostałe okresy renta ma być płatna miesięcznie. Sąd odniósł wysokość renty do stawek minimalnego wynagrodzenia. Jak wynika z przedłożonego przez powoda orzeczenia o niepełnosprawności z dnia 5.02.2014 roku jest on na stałe osobą niezdolną do pracy. Biegli z Medycznego (...) stwierdzili, że powód obecnie może wykonywać prace średnio ciężkie. W ocenie Sądu na podstawie tych dokumentów, które częściowo pozostają ze sobą rozbieżne, niewątpliwie można wywieść wniosek, że powód jest osobą niezdolną do pracy przynajmniej częściowo. Przed wypadkiem nie podejmował żadnego stałego zatrudnienia. Pracował w gospodarstwie rolnym matki, będąc okresowo ubezpieczony w KRUS. Tylko okresowo i w bardzo znikomym zakresie podejmował inne prace dorywcze m.in. przy malowaniu. Był też czasowo ubezpieczony w ZUS w ramach zaliczenia go do osób bezrobotnych. Odnosząc się do wysokości renty z tytułu utraty częściowej zdolności do pracy Sąd nie mógł nie uwzględnić tego w jaki sposób przez przynajmniej dwadzieścia lat przed wypadkiem powód zarabkował, a zarabkował w formie prac w gospodarstwie rolnym. Praca w gospodarstwie rolnym i uzyskiwane z niej dochody nie są ustalane i ogólnie dostępne tak jak stawki minimalnego wynagrodzenia za pracę. Niewątpliwie jednak powód nie był osobą zarabkującą na wolnym rynku jako pracownik, pracował bowiem głównie na roli i ta forma zarobkowania dawała mu źródło utrzymania. Dodatkowo powód korzystał ze świadczeń finansowych otrzymywanych przez jego matkę. Jego źródła dochodowe były zatem niewielkie. W tych okolicznościach trudno sięgać do stawek minimalnych za pracę, bo przyznanie renty w oparciu o te kryteria doprowadziłoby do nieuzasadnionego wzbogacania powoda. Jego sytuacja materialna po wypadku odbiegałaby bowiem znacząco ekonomicznie, od tej którą uzyska po wypadku. Sąd odniósł zatem dochody uzyskiwane przez powoda w gospodarstwie rolnym do stawek minimalnego wynagrodzenia i mając na uwadze wszystkie okoliczności, wcześniejszą opisaną wyżej karierę zawodową powoda i zasady doświadczenia życiowego dokonał miarkowania renty w oparciu o treść art 322 kpc. W warunkach lokalnych gospodarstwa rolne prowadzone są bowiem przede wszystkim dla zaspokojenia własnych potrzeb życiowych rolników, tak było w sytuacji powoda i jego matki. Dochody takie nie były zatem wysokie i ograniczały się w zasadzie do pokrycia potrzeb konsumpcyjnych. Skoro powód i jego matka utrzymywali się z jej dochodu rzędu 800 zł i prac w gospodarstwie rolnym, poprzez uzyskanie m.in. płodów rolnych, dochody powoda z tego tytułu nie przewyższył zdaniem Sądu kwoty 700 zł miesięcznie.. W ocenie Sądu powód nie może obecnie wykonywać prac w gospodarstwie rolnym, bo należą one do prac ciężkich, wymagających sprawności wszystkich zmysłów. Powód natomiast ma ubytki w narządzie wzroku, słuchu, ograniczenia psychiczne i wynikacie z obrażeń kręgosłupa i układu nerwowego. Od kwoty przyznanej renty nie odliczono pobieranego przez powoda zasiłku stałego, który jest przyznawany w razie braku środków na utrzymanie. Po otrzymaniu renty MOPS-owi należy się zwrot tych świadczeń(art99pkt1 ustawy z dnia 12 marca 2004 O pomocy S.)

Odsetki Sąd zasądził od daty wyroku karnego w wysokości żądanej w piśmie precyzującym k.224/2.

Z mocy art.189 k.p.c. powód mógł domagać się ustalenia przez Sąd prawa lub stosunku prawnego, jeżeli ma w tym interes prawny. Powód domagał się ustalenia odpowiedzialności pozwanej Gminy za ewentualne skutki wypadku, jakie mogą ujawnić się w przyszłości. Ustalenie odpowiedzialności na przyszłość podlegało oddaleniu. Powód nie wykazał interesu prawnego w ustaleniu tej odpowiedzialności. Z opinii biegłych nie wynikają żadne dalsze skutki

jakie w przyszłości mogą ujawnić się w zdrowiu powoda. Ponadto powód jeśli takowe konsekwencje powypadkowe się ujawnią nie ma zamkniętej drogi sądowej. W ciągu 3 lat od dowiedzenia się o szkodę będzie mógł dochodzić jej naprawienia.

O kosztach postępowania Sąd orzekł zgodnie z art. 100 KPC stosownie do wyniku procesu. Powód został zwolniony w całości od kosztów sądowych. Korzystał z pomocy profesjonalnego pełn. z wyboru. Wygrał sprawę w 79 %. Sąd nakaz ściągnąć od strony pozwanej na rzecz SP kwotę 21.606 zł jako za opłatę od pozwu od uwzględnionego roszczenia, nieuiszczoną przez powoda oraz kwotę 6181 zł za koszty opinii specjalistycznych i stawiennictwa świadków na rozprawę, które wyłożono ze środków Skarbu Państwa (koszty te w sumie wyniosły 7.824,69 zł z czego 79% to 6181 zł). Sąd zasądził też od strony pozwanej na rzecz powoda zwrot kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 5688 zł, stanowiącej 79% z 7200zł,.

Sąd nie znalazł podstaw do zwrotu kosztów przejazdu powoda i jego opiekuna na rozprawę dnia 11 maja 2018r bowiem powód przybył na nią nietrzeźwy

SSO Maria Tokarz